

SKABELON TIL PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

Dagtilbud i Nordfyns Kommune

Indledning.....	3
Børnesyn.....	3
Det nordfynske pædagogiske grundlag.....	6
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg.....	7
Børnefællesskaber	8
Læringsforståelse.....	9
Læringsmiljø.....	10
Forældresamarbejde.....	11
Børn i udsatte positioner	12
Sammenhænge.....	13
Det åbne dagtilbud	
Inddragelse af lokalsamfundet	14

De pædagogiske læreplaner	16
Organisering.....	16
Systematik.....	16
Program for læringsledelse	17
Bilag: Hvad siger Dagtilbudsloven?.....	18
De 6 pædagogiske læreplanstemaer	19
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.22	
Bilag: Nordfyns Kommunes Børne og Ungepolitik.....	23
Vision for Børn og Unge på Nordfyn:.....	23
Pejlemærker.....	24
Bilag: De nordfynske værdier	25
Bilag: Reference til forskningslitteratur	26

I Nordfyns kommune er det besluttet, at alledagstilbud skal arbejde ud fra en fælles skabelon for de pædagogiske læreplaner. Der arbejdes med fælles overordnede mål inden for de seks læreplanstemaer.

Baggrunden for beslutningen er, at der ønskes en fælles forståelse og tilgang til arbejdet med de pædagogiske læreplaner, hvor der anvendes evidensbaserede metoder, og det pædagogiske grundlag kendetegnes ved: "Det ved vi om?" Hvor nyeste viden anvendes til at kvalificere praksis i arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Den pædagogiske læreplan tager afsæt i et bredt læringsbegreb, og skal understøtte personale og ledelse i at skabe gode læringsmiljøer for og sammen med børnene. Det er hensigten, at legen og en legende tilgang til læring, barnets interesser, undring og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læringsprocesser, som barnet indgår i.

Den fælles kommunale skabelon for de pædagogiske læreplaner skal danne ramme for det videre arbejde med læreplanerne i distrikterne,

hvor læringsmål for de enkelte børn fastsættes lokalt ud fra en datainformeret tilgang.

Den pædagogiske læreplan skal først og fremmest være et arbejdsredskab til at sikre og kvalificere praksis, men skal også medvirke til at understøtte evaluering af børnegruppens og det enkelte barns læring og udvikling.

Derudover skal den pædagogiske læreplan understøtte og hjælpe pædagogisk personale til at holde fokus på kerneopgaven, at alle børn og unge udvikler sig og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.

Kerneopgaven – at alle børn og unge udvikler sig og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.

Gennem dialogen og samarbejdet skal der arbejdes ud fra et datainformeret grundlag.

Børnesyn

Det fælles børnesyn i Nordfyns Kommune er udarbejdet i samarbejde mellem dagtilbud og skoler, og skal ses som et dynamisk børnesyn, der understøtter den pædagogiske praksis.

”Det enkelte barn har meninger og tanker, der er betydningsfulde.

Barnet har potentiale til at tænke og lysten til at kommunikere med og forstå sin omverden.

Barnet er en selvstændig, medskabende og kompetent aktør i eget liv, der skal udvikle og udfolde sig i fællesskab med andre”.

FAKTA OM DAGTILBUDE

Distrikt: Bogense

Børnehuset Skoven – med børn 0 til 6 år.

Antal dagplejere: 6

Læreplan for dagtilbud distrikt Skoven 2020/21

I Nordfyns Kommune er der udarbejdet en fælles skabelon ud fra den styrkede pædagogiske læreplan, således at alle i kommunen arbejder ud fra det samme.

I dagtilbud distrikt Bogense arbejder vi naturligvis også efter denne skabelon.

Ifølge denne skabelon er vores kerneopgave: ”at alle børn og unge udvikler sig og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.”

Det er derfor vigtigt, at vi som personale ser/hører det enkelte barn hver eneste dag, og sørger for, at barnet føler sig som en del af de forskellige fællesskaber, børnene oplever i løbet af dagen.

Vuggestuen i børnehuset Skoven:

I vuggestuen arbejder vi hele dagen efter princippet ”at alle børn og unge udvikler sig, og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.”

Det starter allerede når barnet bliver afleveret af forældrene om morgenen. Vi tager imod med et smil og siger godmorgen, både til barn og forældre.

Vi spørger til, hvor længe barnet har sovet, hvornår det bliver hentet osv. Vi siger farvel og vinker til forældrene. Nogle børn har brug for lige at sidde hos den voksne og vågne, og føle tryghed og omsorg, inden dagen starter for alvor. Andre vil bare ned og lege med det samme.

Når vi kommer lidt op af morgenen (ca. 8.30), er der kommet så mange vuggestuebørn, at det er bedst at dele dem.

Dette gør vi for at skabe de bedste rammer for indlæring. De mindste har brug for ro, og for at kunne udvikle sig i deres tempo.

De store vuggestuebørn har brug for at kunne bevæge sig noget hurtigere, og kunne udfolde sig på deres niveau.

I lillegruppen arbejder vi meget med det motoriske, tillid og omsorg.

I storegruppen har vi derimod mere fokus på sprog og selvhjulpenhed, så de er klar til at komme videre i børnehaven, når den tid kommer.

Naturligvis arbejder vi med det hele i begge grupper, men fokuset er forskelligt, alt efter hvilken aldersgruppe det er.

Læringen om de forskellige elementer bliver ofte leget ind, da leg og læring går hånd i hånd i barnets udvikling.

Vi arbejder meget i mindre grupper. På den måde bliver børnene hørt mere, og de har lettere ved at udvikle sproget mv.

Derfor spiser vi også altid i mindre grupper. Gerne en voksen til 4-5 børn i vuggestuen. Vi taler med børnene om, hvad de spiser, hvad vi har lavet, eller hvad vi skal lave efterfølgende.

Igen er det med til at sikre, at alle børn bliver set og hørt. Det er vigtigt at det enkelte barn føler sig som en del af et fællesskab, men samtidig bliver rustet til at være selvstændig og have selvstændige meninger.

Hvilket er starten på en demokratisk udvikling og dannelsesproces.

Vi forsøger overordnet at have en struktur i hverdagen, således at børnene ved hvad de skal. Der er naturligvis forskellige aktiviteter hver dag, der er med til at styrke det enkelte barn, men overordnet er dagsrytmen den samme.

De fleste børn i vuggestuen sover til middag (der kan være enkelte, når de nærmer sig børnehvealderen, der stopper med det).

Om eftermiddagen, når de står op, er det igen vigtigt for os, at børnene får lov at vågne i deres eget tempo.

Børn er forskellige, og skal derfor behandles sådan.

Når børnene bliver hentet, har vi fokus på det gode forældresamarbejde, og at det for alle parter er en god overgang til forældre. Det er med til at øge barnets trivsel, og det styrker forældresamarbejdet.

Derfor fortæller vi lige kort om barnets dag, der kan være beskeder omkring barnet, ferier eller andet, vi skal drøfte hurtigt (de længere samtaler tager man på et aftalt møde).

Sent på eftermiddagen trækker vi ud i børnehaven. Således bliver der skabt sammenhæng mellem vuggestue og børnehave. Derudover er børnene sammen med børnehalebørn tidlig morgen. Dette skaber gode fællesskaber, en tryghed til hele huset og de andre voksne, og i sidste ende, en lettere overgang til børnehaven.

Dagplejen i distrikt Bogense:

Vores mål er, at alle børn skal blive så dygtige som overhovedet muligt.

En af vores opgaver er at skabe ro, tryghed og nærvær for alle børn. Dette gør vi blandt andet ved at skabe en genkendelig hverdag, hvor arbejdet med at opbygge de gode relationer altid er i fokus.

Arbejdet med de nye, styrkede læreplaner sker gennem hele dagen, både i de planlagte aktiviteter, men i høj grad også gennem hverdagsaktiviteterne og rutiner.

I dagplejen vægter vi det gode forældresamarbejde meget højt. Dette starter allerede inden barnet er startet i dagplejen, hvor barnet kommer på besøg med forældrene, og vi derved får skabt nogle rigtig gode relationer, både til barnet og til forældre inden barnet starter i dagplejen.

Alle børn og familier er forskellige, og skal modtages på hver deres måde. Derfor har vi ikke en decideret plan for indkøringen. I stedet snakker vi om den, med udgangspunkt i barnets og familiens behov.

Vi arbejder med et udvalgt overordnet læreplanstema, men med alle de andre læreplanstemaer som undertemaer, gennem hele dagen.

I dagplejen gør hver enkel dagplejer sig nogle overvejelser om, hvordan hun med sin børnegruppe vil arbejde med emnet i aktiviteter og hverdagsrutiner, gennem hele dagen. Vi udarbejder et forældrebreve,

hvori vi beskriver hvilke aktiviteter, ord og sange vi vil have fokus på, og hvad vores mål er med aktiviteterne. Således får forældrene et indblik i hvad vi laver, og hvad formålet er. Vi giver også forældrene nogle ideer til, hvordan de derhjemme kan være med til stimulere barnets læring gennem leg.

Alle aktiviteter og dagligdagsrutiner er tilpasset så alle børn kan deltage og få noget ud af det, uanset alder og udvikling. Da alt læring foregår gennem leg, leger vi læringen ind gennem hele dagen.

Der er læring i alle hverdagsaktiviteterne og rutiner, som f.eks. at tage tøj på, vaske hænder osv. Derfor giver vi os rigtig god tid gennem hele dagen, og kan bruge lang tid på at tage overtøj på, da det at blive selvhjulpen og selv kunne tage tøj på, styrker børnenes selvværd.

Der er også meget læring i rutinesituationer som f.eks. spisning. Børnene er med til at dække bord. Vi taler om, hvad vi spiser, hvad hver især kan lide, hvor maden kommer fra, hvad farve og form maden har. Vi taler også om hvad vi oplever, hvem har vi leget med, om det var en sjov leg vi legede, og meget andet.

Vi prøver i alle handlinger at hjælpe barnet til at blive selvhjulpen, da vi ved, at det giver barnet nye kompetencer og styrker deres selvværd

Vi prøver hver dag at skabe nogle forskellige læringsrum, som er med til at styrke den læring, vi gerne vil fremme. Vi følger meget barnets initiativ, og ser det, som barnet er optaget af.

Vi bruger også meget det offentlige rum som læringsrum. Det kan være stranden, skoven, biblioteket og byens mange legepladser.

Da vi i dagplejen en lille gruppe, er der god tid til, at det enkelte barn kan blive set og hørt. Vi skaber nogle meget tætte relationer, både mellem barnet og den voksne, men også børnene imellem. I legestuegruppen arbejder vi ligeledes med det samme emne, og der er lavet en aktivitetsplan for de enkelte legestuedage.

I legestuen har vi mulighed for at dele børnene op, således at de store måske kan lave én aktivitet, og de små en anden. Her øver børnene sig også på at danne nye børnefællesskaber, spejle sig i hinanden og derved blive klar til at indgå i en større gruppe, således at de kan fungere i børnehaven

Børnehuset Skoven:

I Børnehuset Skoven er ethvert barn unikt, og det mødes derfor hver dag med en hilsen og navns nævnelse. På den måde føler barnet sig mødt og set, hvilket giver barnet en god start på dagen.

Der kan være dage, hvor det kan være svært for barnet at sige farvel til forældrene, og her er det altid muligt at få hjælp hos personalet, således at mor og far kan komme afsted.

Hvis det har været en svær afsked, aftales det ofte at der ringes eller skrives sammen senere, for at forældrene kan få vished om, at barnet har det godt.

Dagen igennem agerer børnene i mindre og forskellige fællesskaber. Om formiddagen opdeles børnene i mindre grupper, der laver målrettede aktiviteter sammen med en voksen.

Da vi vægter det sociale fællesskab højt, er grupperne sammensat ud fra relationer og kompetencer, således at alle børn føler, de kan bidrage med noget til fællesskabet. Formiddagens aktiviteter kan både være planlagte eller spontane. De planlagte aktiviteter tager ofte udgangspunkt i det aktuelle læreplanstema, hvorimod de spontane aktiviteter kan tage afsæt i årstiden eller i begivenheder, der finder sted i nærmiljøet.

Fra oktober til marts er alle skolebørn samlet i grupper to gange om ugen. Dette for at skabe relationer på tværs af stuerne, og forberede børnene på den kommende skolestart.

Vores frokost kan nydes både inde og ude. Der lægges vægt på, at børnene alle har faste pladser ved bordene. Bordplanen er igen sammensat ud fra relationer, og er med til at skabe genkendelighed og forudsigelighed hos børnene.

Da selvhjulpen hed er med til at give barnet troen på sig selv og sin egen kunnen, vægtes dette ligeledes højt. Dette gælder både i af- og påklædningssituationer, men også ved spisningen. Barnet skal derfor helst kunne åbne sin madkasse selv, og tilgå maden ved egen hjælp. Det betyder, at barnet opfordres til selv at prøve åbning af diverse indpakkede madvarer. Er det endnu for svært for barnet, kan barnet bede om hjælp enten hos en kammerat ved bordet eller hos den voksne.

Vi bruger hverdagsrutinerne som et godt læringsmiljø, eksempelvis når barnet skal på legepladsen. Her øver barnet sig i selv at kunne tage sit overtøj og fodtøj på. Er det endnu for svært, hjælper vi

gerne.

Flere gange gennem dagen er der mulighed for at børnene er sammen i selvvalgte fællesskaber på tværs af de faste børnegrupper, så børnene har mulighed for selv at finde venskaber og danne nye relationer.

Vi bruger vores nærmiljø så meget som muligt, vi tager på ture i skoven, på stranden og ved havnen, hvor der er gode læringsmiljøer, og hvor vi oplever naturen og udelivet på nærmeste hold.

Vi bruger byen og de muligheder den byder på, hvor blandt andet kultur, dannelse og historie er omdrejningspunktet.

Da vi vægter det gode forældresamarbejde højt, er det altid muligt at få en lille snak om barnet når det afleveres eller, at der fortælles "den gode historie", når barnet hentes. Forældrene er dem, der kender deres børn bedst, og derfor er det vigtigt for os, at vi har et godt forældresamarbejde, for sammen at skabe det bedste læringsmiljø for barnets trivsel og udvikling.

Det er altid vigtigt for os, at have øje for børneperspektivet i vores aktiviteter, læringsmiljøer og leg.

Alle børn i børnehuset bliver sprogvurderet efter metoden i Hjernen og Hjertet, når de er tre år og igen inden de starter skole. Børn i gruppen med særlig indsats, bliver sprogvurderet hvert år og der udarbejdes handleplaner på hvert enkelt barn, som der bliver arbejdet med og som bliver evalueret.

Ud over det daglige arbejde med sprog, arbejder vi også med børnene i små sprogcafeer.

Alle dagtilbud i Nordfyns kommune arbejder data og forskningsinformeret i professionelle læringsfællesskaber for at skabe bedst mulige betingelser for alle børns trivsel, læring og udvikling.

Nedenfor beskrives det nordfynske pædagogiske grundlag, bestående af en række fælles centrale elementer, som

er kendetegnende for den forståelse og tilgang, der skal arbejdes med i forhold til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i kommunen.

Dagtilbuddet skal forholde sig til elementerne og beskrive, hvordan der arbejdes med disse i den pædagogiske praksis.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelsesbegrebet indgår som et væsentligt element i barnets udvikling, Dannelse er, at kunne begå sig med andre og mestre eget liv. Fælles historie, værdier, traditioner og vaner bliver en rettesnor for barnet til at kunne orientere sig og handle på en hensynsfuld og kritisk demokratisk måde.

Den pædagogiske praksis i dagtilbuddene skal understøtte udviklingen mod at blive kompetent aktør i eget liv. Det pædagogiske

personale i dagtilbud skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og deltagelse i demokratiske sammenhænge.

Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

Leg

Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Gennem legen fremmes barnets nysgerrighed, fantasi, sprog, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Mange børn leger helt af sig selv, mens andre har brug for

støtte og guidning for, at legen udvikler sig positivt. En anerkendelse af legens betydning samt en forståelse af, at det er den voksne, som kan bidrage til udvikling af legefællesskaberne, er vigtigt at medtænke i praksis.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter legen i jeres praksis:

Leg på forskellige niveauer 3 til 6 år.

Leg i køkkenkrog: 2 piger laver mad, den voksne er gæst. Der kommer en pige til og bryder ind i legen. Den ene pige skriger ad hende og græder. Den 3. pige siger: "Jeg skal være med". Den anden pige siger nej, der kan kun være to med i legen. Pigen, som bliver afvist, bliver trist. Den voksne foreslår, at pigen kan være tjeneren, som tager imod bestilling, da de jo har travlt i køkkenet. Den første pige tænker lidt, siger ja til at hun må være tjener. Pigen går i gang med at tage imod bestilling. Kort efter er alle 3 piger i gang med at lave mad.

Leg udenfor: En gruppe er på skovtur. Et par af børnene synes, det er svært at finde på noget at tage sig til.

En enkelt har ikke været med før. Den voksne spørger, om de har lyst til at være med til at køre i bus. Det er der en gruppe, som har. En af pigerne sætter sig foran, fordi det er hende, der skal køre bussen. Vi sætter os på træstammen. Hun bestemmer, om vi skal dreje til venstre, højre eller lige ud. Alle læner sig ud til den side, vi kører. Når bussen stopper, spørger den voksne, hvilket dyr i

dyreparken, de er kommet til. På skift bestemmer børnene, om det giraf, abe, elefanter osv. Vi synger de sange, vi kender, om de dyr, vi besøger.

Praksisfortælling 0-2 år
Leg i haven hos en dagplejer.

Fire børn leger i haven, dagplejer er hele tiden tæt på børnene.

En pige på to år kører en bil ned ad ruchebanen. Dagplejer spørger: Kan bilen også køre igennem røret (et langt plastikrør, der ligger ved siden af)

Pigen prøver, men finder ud af, at det kan den ikke. De andre børn bliver interesseret i legen, og kommer hen til den 2 årige pige. Dagplejer spørger, hvad nu, hvis I lægger røret op på sandkassens kant?

Det prøver de, men bilen kører langsomt. Børnene finder i fællesskab ud af at flytte røret op på kanten af bordet, der står ved siden af sandkassen, og så kan bilen køre gennem røret. Børnene jublede, da de så, hvor hurtigt bilen kørte.

Pædagogiske kompetencer:

Som man kan læse i de tre praksisfortællinger, er det vigtigt at det pædagogiske personale kan inspirere og guide børnene i deres leg, og hjælper med at inkludere børn, der står som tilskuere, og gerne vil være med i legen.

Det er vigtigt, at den voksne følger børnene spor, og deltager i legen når der er behov for det. Lige så vigtigt er det, at den voksne holder sig i baggrunden når man kan se, at børnene selv kan videreudvikle deres leg.

Børnefællesskaber

I dagtilbud indgår børn i et socialt fællesskab med andre børn og voksne. De børn og voksne, der er til stede i dagtilbuddet, er sammen om at skabe det sociale rum, hvorigennem det enkelte barn lærer og udvikler sig.

I dagtilbuddets hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og være aktivt deltagende. Det er det pædagogiske per-

sonale og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Børnefællesskaberne skal skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur. Desuden skal børnefællesskaberne sikre, at alle børn oplever, at være en del af et større eller mindre fællesskab.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter børnefællesskabet i jeres praksis:

Praksisfortællinger:

1. Fra børnehaven:

3 drengevenner leger sammen i en af grupperne. De tre drenge går ikke i samme gruppe. Den ene gruppe skal på tur i skoven, men drengene har ikke lyst til at stoppe deres leg. Den voksne spørger derfor, om alle tre drenge synes det kunne være en ide, at de alle gik med i skoven.

Det ville de meget gerne. Der gik flere børn og deres voksne med fra den gruppe. De tre drenge kunne herved fastholde deres legerelation.

2. Fra vuggestuen:

To drenge hjælper den voksne med at flytte et sæde på en Trip Trap stol. Der er kun en nøgle til at skrue med, så drengene må dele. Stolen bliver delt mellem de to drenge. Den ene skruer en skrue ud/ind, og bagefter er det den andens tur. Fælles fik de flyttet sædet på stolen.

3. Fra børnehaven.

Vi har musik med en voksen fra musikskolen med de yngste børnehavebørn, men der er en del børn væk, så vi inviterer vuggestuens ældste børn til at deltage. Børnene skal på skift være den, der bestemmer i sangen, og til sidst skal de op og løbe rundt. Den ene dreng fra vuggestuen vil gerne deltage i forløbet, men han vil ikke op og løbe rundt. Han bliver siddende midt i rundkredsen, mens de andre løber rundt. Han griner og er rigtig glad. Han oplever, at han er en del af fællesskabet.

4. Fra børnehaven.

En gruppe 4-5 årige piger og drenge leger i sandkassen. De bliver uvenner over, hvem der skal have hvilke dyr. En pædagog hjælper dem og foreslår, at de sammen laver en jungle, hvor alle dyrene kan bo. Den ide er de hurtigt med på, så de laver en jungle af friske grene som kan stå op i sandkassen. De øver sig i at forhandle om, hvad der skal være med i deres leg. Pædagogen er ved siden af børnene hele tiden, og hjælper dem med at kunne fordybe sig i legen.

Pædagogiske kompetencer:

Det pædagogiske personale skal være i stand til at se og tage barnets perspektiv, samt lytte til og respektere barnets selvstændige mening. Man skal være god til at skabe relationer, og til at hjælpe børnene med at danne nye relationer gennem fællesoplevelser, hvor der er tid og mulighed for nærvær.

Læringsforståelse

Loven og bekendtgørelsen om en Styrket pædagogisk læreplan giver udtryk for et bredt syn på læring, hvor det pædagogiske personales op- gave er at støtte, lede og udfordre børns læring gennem leg. Børnene ses som medskaber af læring, de er undersøgende og aktive, og legen til- lægges en central betydning for læring.

Læring kan beskrives som en proces, hvor børn til- egner sig viden, kunnen og færdigheder gennem de erfaringer, de gør sig ved at deltage og bidrage i samspil med andre børn og voksne.

Læringsforløb tilrettelægges derfor med afsæt i børnenes nysgerrighed, optagethed og legens karakter.

Hvordan og hvilke handlinger ses læringsforståelsen i jeres praksis:

0-3 årige

De sidste børn og voksne er samlet på legepladsen, inden vi lukker. To vuggestuebørn leger under halvtaget ved krybbeskuret. Pigerne får øje på en balje i en plantekasse. I baljen er der plantet persille og purløg, pigerne begynder at trække planterne op, de ser på deres hænder, de er fulde af sort jord. Den ene pige kigger på sine fingre mens hun ser på mig, hun rækker hænderne frem mod mig, siger utilfredse lyde, hun vil gerne have hjælp. Jeg har ikke noget papir, så jeg viser hende, at hun kan tørre fingrene i græsset. Det er koldt og vådt, hun gyser lidt, og skærer ansigt. Så kigger hun på mig og griner. Den anden pige

kigger med og tørrer også sine hænder i græsset. Jeg bliver forstyrret af en konflikt blandt et par børn. Da jeg igen kigger efter pigerne er de nu klatret op i plantekassen. De trækker i planterne og jorden omkring planterne.

Jeg er på vej for at fortælle dem, at det må de ikke. Jeg stopper op, ser, at de selv kravler ned, de har øje på hinanden, griner og løber over i græsset hvor de "vasker deres hænder" under stor hujen og grin.

8 store vuggestue børn er på legepladsen hvor de sammen med to voksne sætter blade på grillspyd. Det er svært for dem, selvom vi har vist dem, hvordan de skal gøre. De begynder i stedet at lege.

En af pigerne går rundt med sin pind og stikker pinden i et blad, det gør hun igen og igen.

Nogen af de andre børn iagttager hende, og så begynder de også at stikke blade på pinden. Dagen efter blev bladpinden brugt til at lave blad-trolde, som de kan gå og se på.

3-6 årige

En gruppe drenge legede "slåskamp". Det blev for vildt. Jeg foreslog dem at lege fægtekamp med isoleringsrør, som vi har. Inden de gik i gang, snakkede vi om, hvilke regler der skulle være. Da alle var enige om reglerne, fægtede de to og to. Hver gang det gik galt, stoppede jeg dem, og vi talte om reglerne igen.

Pædagogiske kompetencer:

for at forstå barnets læringsforståelse, er det vigtigt, at vi følger barnets spor, og ser situationen i et børneperspektiv. Vi skal kunne justere vores aktivitet og læringsmiljø, og så skal vi hele tiden være nærværende.

Læringsmiljø

Læringsmiljøer af høj kvalitet i dagtilbud bygger på et samspil af flere faktorer. Struktur og proceskvaliteten har betydning for kvaliteten af læringsmiljøet, og dermed for børnenes mulighed for at lære, trives og udvikle sig.

Det fysiske børnemiljø drejer sig om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende, og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Herunder forhold vedrørende ergonomi, plads, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys og øvrige sikkerhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne, herunder at børnene føler sig som en del af et

fællesskab. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber, venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det om, hvordan omgivelser, indretning, atmosfære og udsmykning af bygninger, rum og legesteder kan indvirke på børns fantasi, udvikling, oplevelser, handlinger og lyst til at udfolde sig.

Hvordan og med hvilke handlinger kommer læringsmiljø af høj kvalitet til udtryk i jeres praksis:

Fra dagplejen 0-3 år:

Jeg har besluttet mig for at lave et kreativt værksted hvor børnene – to drenge på 2 år - skal bruge deres frie fantasi, og hvor der ikke er nogen model eller andet inspiration at se efter, der ligger kun en del forskelligt kendt materiale på bordet. I starten sidder børnene længe og ser på materialerne, og er usikre på, hvad de skal. Jeg opfordrer dem til at bruge materialet, og efter lidt tid går de i gang. Jeg observerer, at de bruger tid på at se, hvad hinanden laver. De bliver mere og mere modige, og til sidst udfordrer de materialerne på flere måder, og inspirerer hele tiden hinanden.

Pædagogiske kompetencer:

Vi skal udfordre børnene i frie læringsmiljøer, der giver plads til fantasi, handling og mod.

Det er vigtigt, at vi giver plads til fordybelse, og viser interesse for, hvad børnene laver, stiller spørgsmål, og husker at italesætte små succeser.

Forældresamarbejde

Forældre har det primære ansvar for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor skal forældre inddrages og involveres og have indflydelse på dagtilbuddets arbejde og medvirke til at sætte rammen for forældresamarbejdet.

Det pædagogiske personale og ledelsen har

ansvar for at inddrage forældrene i et samarbejde omkring børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse, ligesom dagtilbud og forældre samarbejder om at fremme et inkluderende børnefællesskab, der støtter børnenes venskaber.

Hvordan og hvilke handlinger kendetegner det gode forældresamarbejde i jeres praksis:

Forældrene er vores vigtigste samarbejdspartner og er eksperter på deres børn og er dem der kender dem bedst i eget hjem. Vi ved meget om pædagogik og kender børnene når I er i dagtilbud, vi er beviste om at børnene kan agere på forskellige måder og have forskellige færdigheder i forskellige kontekster. De forskelligheder kan vi bruge som styrker til i samarbejde med forældrene af få viden om barnets potentialer.

Det er vigtigt for os at forstå at familier lever på forskellige måder og har forskellige normer.

Før barnet starter i dagtilbud bliver forældrene tilbudt tidligstart, det vil sige at tre måneder før start i dagtilbuddet bliver forældre og barn inviteret til at besøge dagtilbuddet en time om uge, dette for at forældre og barnet kan blive bekendt og tryk med dagtilbuddet inden start i dagtilbuddet.

Vi informere forældrene så meget som muligt om dagens gang i dagtilbuddet, så forældrene ved om deres barn har oplevet. Når vi arbejder med læreplansteamer informer vi så godt vi kan om hvorfor vi laver de aktiviteter og hverdagsrutiner vi gør og hvad vi mener der er af læring i aktiviteterne og rutinerne

Børn i udsatte positioner

Alle børn skal have mulighed for at lære så meget som de kan i betydningsfulde fællesskaber.

Undersøgelser viser, at gode læringsmiljøer er af stor betydning for alle børn – og særligt børn i udsatte positioner.

Det pædagogiske personale og ledelsen i dagtilbud har, sammen med andre fagprofessionelle, et ansvar for at identificere og støtte børn med

forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet.

Børn i udsatte positioner lærer og udvikler sig i et fagligt kompetent læringsmiljø og i mødet med velfunderet pædagogisk faglighed. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter børn i udsatte positioner i jeres praksis?:

Børn med særlige behov og børn i udsatte positioner, vil hos os få udarbejdet en handleplan som indeholder udviklings punkter og barnets zone for nærmeste udvikling.

Handleplanen bliver til i et tværfagligt samarbejde med dels CLT, Distriktpædagog og evt. børn og familie afdelingen. Vi arbejder helhedsorienteret, evaluerende og opsamlende. Så vi hele tiden sikrer at barnet profiterer af handleplanens indhold. Dette foregår løbende på husets egne PLF møder og på netværksmøder i samarbejde med forældrene.

Vi arbejder særligt bevidst, med det udsatte barns tilknytning til først de voksne og bag efter hjælper vi barnet til også at være en betydningsfuld deltager i differencerede børnefællesskaber. Det kan være meget individuelt, hvad der skal til for at det lykkes.

Relationen og forståelsen for barnets udfordringer samt barneperspektivet giver os de bedste muligheder for at skabe, dels den bedste interaktion og dels de bedst tilrettelagte læringsmiljøer,

Et godt læringsmiljø for børn i udsatte positioner, er et læringsmiljø der tilgodeser og prioriterer det

udsatte barns deltagelses muligheder og dermed dets læring. Det stiller krav til den voksne om at tænke innovativt og ud af boksen.

Følgende fortælling er uddrag fra en dag med et meget lille læringsfællesskab, Særligt tilrettelagt for at hjælpe et nystartet barn med helt særlige sociale og sproglige forudsætninger. Målet for dagen er at barnet oplever at være betydningsfuld deltager i et lille fællesskab.

Zonen for det udsatte barns nærmeste udvikling, er samspil og det at opnå fællesopmærksomhed med et andet barn.

Turen går til stranden. Der er en god gåtur derned. De to børn sidder tæt pakket i en klapvogn. De har hvert et særligt udvalgt dyr i hånden. Dyrene er med da de udgør det udsatte barns uundværlige yndlings legetøj. Rammen er snæver og den fysiske berøring er tryk og rar. Pædagogen starter ud med højt humør og sætter den positive stemning. Der går ikke længe før børnene får øje på hinandens dyr og en ordløs aftale om at bytte frem og tilbage falder på plads. Det udsatte barn har flere gange ansigtet vendt mod sin tur partner og der bliver udvekslet smil og dyrelude.

Ved stranden er læringsmiljøet Vand. Et element der ikke stiller krav til børnene om at kunne noget bestemt. De er begge i deres es, bare på hver sin måde. De sanser, de glædes, de udveksler og de forbliver i hinandens fællesskab. Dyrene er stadig genstand for deres fælles leg.

På et tidspunkt kommer de sammen i kontakt med to andre børn på stranden. De er nysgerrige sammen og trækker sig tilbage sammen.

Pædagogen forholder sig tæt på. Hun befinder sig lige bag ved børnene. Hun understøtter ganske få gange, og hendes indsats hjælper børnene til at fastholde det fælles.

Da de spiser madpakker deler børnene det stykke chokolade som den ene har med og i den frie leg kalder tur kammeraten igen og igen det udsatte barns navn. De hygger sig.

På vej hjem, sidder de igen tæt i klapvognen, dyrene er på plads i deres hænder igen. Nu har de byttet helt. Det udsatte barn sidder helt op ad den anden, og hviler sit hoved på kammeratens skulder. Kammeraten siger "Ej Heii" og skubber ham blidt væk. Pædagogen fortæller ham, at han bare vil sidde og putte, fordi han er træt. Hvorefter drengen siger "Nåååå okay, det må du godt".

Noget fint er opstået denne formiddag. Og det vil være de voksnes ansvar at sikre en gentagelse og gødningen af en spirende relation, en ny erfaring, der givetvis kan tages med ud i de lidt større fællesska

Pædagogiske kompetencer:

Det er vigtigt at en pædagog hos os grundlæggende har et barnesyn der siger "Alle børn gør det bedste de kan." Og at det dermed er vores opgave og ansvar at sikre barnet de bedste rammer det kan vokse og udvikle sig inden for."

Det er derfor vigtigt at være en professionel relations kompetent pædagog. Der tager ansvaret for at barnet befinder sig i sociale relationer, hvor det oplever sig selv som betydningsfuldt. Det at være betydningsfuld, taler ind i det udsatte barns selvværd

Vi skal som fagpersonale sikre at vi har fællesskaber hvor børn kun er på tålt ophold. Overblik er en vigtig kompetence for pædagogerne omkring de udsatte børn. De skal dagen igennem have et indre fokus på barnets handleplan. Således at de aktiviteter og læringsmiljøer, der bliver præsenteret, justeres og passes til efter barnets niveau og zone for nærmeste udvikling.

Pædagogens viden er barnets vej til succes oplevelser, hvilke der jo som bekendt giver barnet lysten til at lære mere.

Derfor er det meget vigtigt, at pædagogen er

nysgerrig på at tilegne sig ny viden og efterfølgende også

har viljen til at forandre praksis og kaste boldene så højt op i luften som det er nødvendigt for at ramme

de udsatte børns niveau for læring. Dette stiller store krav til samarbejdsevne og evalueringskultur sammen med både kollegaerne og tværfagligheden.

Pædagogens empati og vilje til at reflektere sig ind i barneperspektivet er afgørende for at lykkes med de børn der adskiller sig fra mængden.

Til sidst er det vigtigt at have gode evner i forhold til forældresamarbejdet, og også her have tålmodighed og empati til at forstå, at forældrene kan være sårbare, og også kan være i en udsat position.

Sammenhænge

Gennem barnets liv sker en del skift. Helt fra det lille barns første møde med dagtilbuddet og adskillelsen fra forældre, til skiftet fra vuggestue/dagpleje til børnehaven og senere skiftet til skolen. For alle skift gælder, at overgangene skal gøres naturlige og ses som en vigtig del af barnets evne til, at håndtere en foranderlig fremtid. I alle former for overgange skal barnets forberedelse til det nye ske trygt og nænsomt. Den tidlige erfaring med adskillelsen fra forældre kræver stor opmærksomhed fra de voksne omkring barnet, og har betydning for, hvor tryk en tilknytning barnet får til det nye. Sammenhængen fra én arena til en ny betyder et tæt samarbejde mellem hjem, sundhedspleje, dagtilbud og skole. Ud over den røde tråd som skaber tryghed for børnene, bliver sammenhængen afgørende for, hvordan der på en naturlig måde, arbejdes videre med børnenes trivsel, udvikling, dannelse og læring.

I Nordfyns kommune starter alle kommende skole- børn i Før-SFO 1. marts forud for skolestart i august. Et år inden start i Før-SFO skal dagtilbud og skole samarbejde om at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til Før-SFO og 0. klasse.

De seks læreplanstemaer har tæt sammenhæng med de fælles mål, der arbejdes med i 0. klasse, og er derfor vigtige elementer i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem indhold i dagtilbud, Før-SFO og 0. klasse. Det er vigtigt at legen er kendetegnende for det læringsmiljø, der tilrettelægges mellem dagtilbud, Før-SFO og 0. klasse.

Hvordan og hvilke handlinger skaber sammenhæng i barnets overgange i jeres praksis:

Fra hjem til dagtilbud - både børnehave, vuggestue og dagpleje:

Der tages kontakt til det nye barns forældre i god tid, så barn og forældre kan komme på første besøg og få tilbud om at være med i tidlig start, hvor familien lov til at komme på et ugentligt besøg i 3 mdr. inden rigtig opstart. Dette for, at barnet og forældrene kan vænne sig til vuggestue. Der afholdes derudover også overleveringsmøde med forældrene, inden barnet starter. I børnehuset deltager den pædagog, der skal være kontaktpædagog for barnet, sammen med forældre og eventuelt andre relevante samarbejdspartnere. I dagplejen er dagplejer og leder med til opstartssamtalen.

Fra børnehave til FørSFO/ 0. klasse:

Personalet fra skolen kommer på besøg i børnehaven, hvor de ser børnene i deres trygge hverdag. Derudover kommer børnene også på besøg i skolen, hvor de møder personalet igen.

Personalet fra skolen introducerer lege fra programmet microdiamanten, som bliver leget både i børnehaven og når de kommer på besøg på skolen, disse lege bliver videreudviklet i FørSFO.

I samarbejde med forældrene overleverer vi oplysninger om barnets trivsel og udvikling til skolen, og når det er nødvendigt, holder vi trepartssamtaler mellem børnehus, forældre og skole.

Det åbne dagtilbud Inddragelse af lokalsamfundet

Formålet med det åbne dagtilbud er, at inddrage det omkringliggende samfund i dagtilbuddenes pædagogiske aktiviteter og bringe lokalområdets ressourcer i spil i forhold til børns trivsel, læring og udvikling.

Det åbne dagtilbud skal styrke børns kendskab til

det omkringliggende samfund og give mulighed for, at børn og deres forældre stifter bekendtskab med foreningslivet og de øvrige aktivitetstilbud som lokalmiljøet rummer.

Hvordan og hvilke handlinger inddrager lokalsamfundet i jeres praksis:

I vinterhalvåret bruger vi Bogense-Hallen på skift.

Vi har den en gang om ugen til dagpleje-vuggestuebørnene, og en gang om ugen til børnehalebørnene. De store førskolebørn har samarbejde med skolen og de andre institutioner om "kend din by", hvor vi bl.a. besøger kirketårnet og kirkegården. Det besøger de både med børnehaven og med førskolen, men med to forskellige læringsmål, men for børnene er der en genkendelighed og en rød tråd mellem de to besøg.

Vi tror, det har en betydning, at børnene oplever byen, og besøger de samme steder med børnehaven med skolen.

De pædagogiske læreplaner er et pædagogisk redskab, som understøtter det pædagogiske personales og ledelsens arbejde med at skabe gode læringsmiljøer.

Der arbejdes inden for de pædagogiske læreplaners 6 temaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Der arbejdes ud fra fælles overordnede mål for læringsmiljøet inden for de 6 læreplanstemaer.

Organisering

I tilrettelæggelse af arbejdet med pædagogiske læreplaner skal der arbejdes evidensinformeret. Dette betyder at der fremadrettet, skal planlægges læringsmiljøer/læringsrum for en given gruppe af børn.

Gruppestørrelsen afgøres lokalt ud fra, hvad der giver mening i den periode, hvor der arbejdes med Udvalgt læringstema.

Evidens viser, at gruppestørrelser på 4-6 børn giver størst læring. Arbejdet planlægges ud fra en SMTTE.

Alle børn skal være deltagende i en gruppe.

Systematik

Der er forskellige læringsrum gennem en dag, en uge, et år. Der opstår læringsrum i ethvert relationelt møde mellem barn-voksen og barn-barn. Systematisk arbejde med læringsmiljøer af høj kvalitet er udvalgte udsnit af disse læringsrum. Varigheden af det læringsrum som vælges, skal minimum udgøre 2 gange 30 min. pr. uge.

Hele dagen er et læringsrum, så opmærksomhed på, at læring finder sted i både de tilrettelagte/planlagte aktiviteter men også i de daglige rutiner. Der arbejdes med læreplanstemaerne i perioder a' 4 uger. Herefter afsættes 2 uger til evaluering og planlægning af nyt forløb.

Systematikken for arbejdet med pædagogiske læreplaner består af følgende elementer:

- Der arbejdes med strukturerede pædagogiske aktiviteter i små børnegrupper.
- Der arbejdes systematisk med evaluering af børns læring på baggrund af læringsmål, valgte læringsaktiviteter og indsamlet dokumentation.
- Der arbejdes systematisk med refleksion over en praksis, herunder sammensætning af børnegrupper, valg af læringsmål og pædagogiske aktiviteter

Arbejdet med pædagogiske læreplaner og

Program for læringsledelse bidrager med forskellige vinkler til samme formål: Udvikling af dagtilbud af høj kvalitet.

Hensigten med Skabelon for arbejdet med pædagogiske læreplaner er, at sammentænke kravene i dagtilbudsloven vedrørende pædagogiske læreplaner og læringsledelse, således at disse bliver udmøntet i den daglige pædagogiske praksis med fokus på kerneopgaven: At skabe trygge udviklende læringsmiljøer af høj kvalitet for alle børn – uanset børnenes forudsætninger.

Fælles for arbejdet med pædagogiske læreplaner og læringsledelse er småbørnsdidaktikken, hvor det centrale er at planlægge det pædagogiske arbejde efter læringsmål. Med udgangspunkt i læringsmål skabes relevant pædagogisk aktivitet, der formodes at bringe barnet til læringsmålet, ligesom der etableres og identificeres tegn på børns læring. Børnenes læring skal evalueres ud fra deltagelse i processen.

I læringsledelse skal der arbejdes data og forskningsinformeret. Der tages udgangspunkt i dagtilbuddets data, og dette indarbejdes i analyse og indholdsdelen i småbørnsdidaktikken (se "Metoder og Værktøjer til arbejdet med pædagogiske

læreplaner").

Det betyder, at det pædagogiske personale i dagtilbud skal arbejde med:

- At styrke og udvikle kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre læringsmålstyret pædagogisk praksis
- At styrke og professionalisere samarbejdet om børnenes læring og trivsel gennem PLF
- At anvende viden fra forskning om, hvad der virker bedst i forhold til en given indsats og gøre brug af data til synliggørelse af børnenes læring og trivsel
- At styrke og udvikle metoder til at omsætte viden fra forskning til pædagogiske handlemåder i hverdagens pædagogiske praksis

Dette arbejde bliver indlejret i arbejdet med pædagogiske læreplaner, som beskrives i SMTTE og udmøntes i den pædagogiske praksis.

§7. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære

Der udarbejdes læreplaner for børn i aldersgruppen 0-2 år og aldersgruppen fra 3 år og frem til skolestart. Der skal tages højde for børnegruppens sammensætning, og den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og børns medinddragelse.

De 6 pædagogiske læreplanstemaer Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges indenfor og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer. Hvert tema har 2 overordnede pædagogiske mål rettet mod børn i alderen 0-5 år.

- **Alsidig personlig udvikling**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af bl.a. alder, køn, social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pæda-

gogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

- **Social udvikling**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- **Kommunikation og sprog**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

- **Krop, sanser og bevægelse**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

- **Natur, udeliv og science**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at ud- forske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Det pædagogiske læringsmål skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder begyndende matematisk opmærksomhed.

- **Kultur, æstetik og fællesskab**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange kulturelle oplevelser, både som tilskuer og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I læreplanen indgår endvidere krav om dokumentation og evaluering af det pædagogiske arbejde, for herigennem at sikre effekten af den

pædagogik, der praktiseres i dagtilbuddet. Læringsmiljøet, herunder det fysiske, psykiske og æstetiske miljø spiller en væsentlig rolle for børnenes trivsel og læring. Derfor stilles også krav om at forholde sig til og beskrive børnenes læringsmiljø.

Det er et krav, at børnemiljøet bliver vurderet i et børneperspektiv. Det vil sige, at børns synspunkter under hensynstagende til deres alder og modenhed skal indgå, når børnemiljøet vurderes.

- **Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø**

Det fysiske børnemiljø drejer sig om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende, og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Det handler blandt andet om ergonomi, pladsforhold, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys og sikkerhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne. Det handler blandt andet om konstruktiv gruppedynamik uden eksklusion fra fællesskabet. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber,

venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det blandt andet om, hvordan omgivelser, indretning, atmosfære og udsmykning af bygninger, rum og lege- steder kan indvirke på børns fantasi, udvikling, oplevelser, handlinger og lyst til at udfolde sig.

Med afsæt i Nordfyns Kommunes overordnede vision 2021 "Vi skaber fremtidens Nordfyn sammen", har Nordfyns Kommunes børne- og unge politik fokus på det gode og det aktive børne- og ungeliv, hvor børnene oplever at kunne selv.

Det sker ved, at børnene bliver kloge på eget liv, bliver så selvhjulpne som muligt, når den rette hjælp gives og ved at de bliver aktive medspillere i den offentlige indsats.

Det gode og aktive børne- og ungeliv er karakteriseret ved, at børnene trives, lærer, føler sig inkluderet og er sunde. Derfor har dagtilbuddene, som er en del af det nordfynske kommunale fæl-

lesskab, en opgave i at skabe trivsel, læring, inklusion og sundhed for alle børn.

Vision for Børn og Unge på Nordfyn:

På Nordfyn vil vi det gode og aktive børne- og ungeliv ved et kursskifte fra "synd for" til "kan selv". Vi ønsker at børn, unge og deres familier er:

- Klog på eget liv
- Så selvhjulpne som muligt, når den rette hjælp gives
- Aktiv medspiller i den offentlige indsats

Pejlemærker

Trivsel:

- Børn og unge skal i leg og hverdag opleve overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet.
- Børn og unge skal udvikle sig til selvstændige individer, i trygge og stimulerende omgivelser.
- Forældrene er de primære personer i barnets liv, og et godt børneliv fordrer et tæt samarbejde mellem barnets forældre og de professionelle omsorgspersoner.

Læring:

- Børn og unges lyst og evne til at lære skal vi dyrke.
- Børn og unge skal tilegne sig færdigheder og kundskaber med aktiv involvering, indflydelse og medansvar.
- Forældre og professionelle voksne skal hjælpe børn og unge til at mestre overgange, som de oplever eksempelvis fra dagtilbud til skole, fra skole til ungdomsuddannelse, via et tæt og forpligtende samarbejde.
- Børn og unge skal være aktivt livsduelige og være en del af fællesskabet.

Inklusion:

- Børn og unge skal opleve sig ligeværdige og respekterede i forpligtigende fællesskaber og have mulighed for at udvikle sig optimalt såvel fagligt som socialt.
- Børn og unge skal engageres, blive klogere på sig selv og omverdenen i et tæt samspil med forældre, pædagoger, lærere og andre voksne i et inkluderende fællesskab med plads til forskelligheder.

Sundhed:

- Børn og unge skal have mulighed for at deltage i fritids- og foreningslivet på lige vilkår.
- Børn og unge skal have fysisk udfoldelse i dag-tilbud, skole og fritidslivet.
- Børn og unge skal have en god og sund kost, fordi det er en forudsætning for de samlede udviklings- og læringsmuligheder.

I Nordfyns Kommune arbejder vi ud fra 4 værdier. Værdier fjerner som pejlemærker på, hvorledes vi skal omgås hinanden som kolleger, og hvordan vi gerne vil kendetegnes af borgerne.

Ordentlighed

Vi behandler hinanden med respekt og værdighed, og tager hensyn til individuelle og kulturelle forskelle.

Troværdighed

Vi er ærlige og optræder etisk korrekt – såvel over for hinanden som over for borgere.

Vi skaber godt samarbejde med borgere, kolleger og samarbejdspartnere.

Åbenhed

Vi taler og lytter åbent til hinanden, uden hensyn til niveau eller stilling. Vi behandler hinanden og borgerne med respekt for forskellighed.

Synlighed

Vi tænker og arbejder for helheden Vi arbejder proaktivt og forsøger at finde "den bedste måde".

Nytænkning og fornyelse holder os levende og i vækst.

Efterlevelse af værdierne er med til at sikre tillid og tro på, at der arbejdes professionelt omkring dagtilbuddenes kerneopgave.

nordfyns
kommune

ØSTERGADE 23
5400 BOGENSE WWW.NORDFYNSKOMMUNE.DK